

IZHAJA VSAK DAN

Več ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 novč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smatrnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Balkan se miri!

Avstrijsko-srbski spor se morda poravnava.

Turčija prosi za premirje?

LONDON 13. (Izv.) Iz Carigrada poročajo, da se je Turčija obrnila naravnost na bolgarsko vlado, da se sklene premirje.

Danev — balkanski mandatar.

SOFIJA 13. (Izv.) V informiranih krogih trde, da se je mudil Danev v Budimpešti kot mandatar balkanske zveze in ne samo kot zastopnik Bolgarije.

Mir je blizu?

CARIGRAD 13. (Izv.) Neki bolgarski diplomat je govoril z velikim vezirjem Kiamilom pašo. Njih pogovor se je bavil z bližnjim mirovnim pogajanjem.

Srbski carigradski poslanik v Berlinu.

BEROLIN 13. (Izv.) Bivši srbski poslanik v Carigradu, Jaša Nenadović, se mudil v Berlinu. Pravijo, da je prišel tja po privatnih poslih.

Srbi so že v Draču?

BELGRAD 13. (Izv.) Pozno sinoči so prispele vesti, da so Srbi zasedli Drač.

SOFIJA 13. (Izv.) Uradno se poroča, da so Srbi res zasedli Drač.

Bitka pri Bitolju.

BELGRAD 13. (Izv.) Pri Bitolju je pričela včeraj velika bitka med 110.000 Srbi, ki imajo 120 topov in 70.000 Turki s samo 50 topovi. Bitka poteka za Turke neugodno.

Boj pri Cataldži.

DUNAJ 13. (Izv.) Boj na črti pri Cataldži je že pričel. Najhuje se blejejo na severnem in na južnem krilu, katerih poslednje zega do Rodosta.

Turških junakov od nikoder ni.

CARIGRAD 13. (Kor.) Vojaško ministerstvo že četrtič objavlja poziv oficirjem v rezervi in na dopustu, da se imajo javiti tekom 24 ur, ker sicer zakrivijo kazni. Pa kakor se vidi, njih od nikoder ni.

Troedina uprava Soluna.

LONDON 13. (Izv.) „Times“ so prejele iz Sofije: Po uradnem obvestilu sta v soboto na vse zgodaj prihajala v Solun na čelu armade bolgarskega princa Boris in Ciril. Z njima je bil poveljnik armade general Todorov. Istočasno so prišli v mesto tudi Srbi. Pravijo, da bodo Solun upravljali grški, bolgarski in srbski funkcionarji, ki jih izvolijo nalašč v to svrhu.

Turški izpad iz Drinopolja.

SOFIJA 13. (Kor.) „Mir“ poroča, da so poskusili Turki včeraj z novim izpadom iz Crinopolja, pa so jih Bolgari zopet odbili.

Konec Mladoturkov?

PARIZ 13. (Izv.) „Le Journal“ prinaša telegram, ki je bil o polnoči oddan v Carigradu in ki bilježi vest, da pozapro v kratkem vse mladoturške voditelje.

Avstrijski kavas v Skadru umorjen?

KOTOR 13. (Izv.) Javlja se, da je bil v Skadru pred tremi dnevi umorjen kavas avstrijskega konzulata.

Nemčija jemlje Turkom „instruktorje“.

CARIGRAD 13. (Izv.) Turški listi javljajo, da je Nemčija odpzvala vse svoje oficirje iz Turčije.

Kunduriotis „vleče“ Turke.

ATENE 13. (Kor.) Listi pišejo: Admiral Kunderiotis je telegrafiral v Carigrad, predno je velel prerzati carigradski kabel: „Mi še vedno čakamo, da se prikaže turška flota iz Dardanel...“

Princesa Sofija v Solunu.

ATENE 13. (Aten. tel. ag.) Sopraga prestolonaslednikova princesa Sofija je odpotovala v Solun. Tja odidejo danes tudi vsi atašeji, ki jih je poveljstvo povabilo.

Carinske razmere v „Veliki Grški“.

ATENE 13. (Izv.) Finančno ministerstvo za sedaj ne bo izprmenilo carinskih pogojev za na novo zasedene pokrajine. Tudi anektirani jonski otoki ne bodo v carinskem oziru popolnoma enaki pravi Grški.

Zagonetna amnestija.

BUKAREŠT 13. (Izv.) „Monitore ufficiale“ objavlja kraljevi odlok, ki dovoljuje vsem dezertirjem, ki so pobegnili v Bolgarijo, amnestijo.

BRZOJAVNE VESTI.

Transport čet v Bosno.

DUNAJ 13. (Izv.) Javlja se s pristojnega mesta, da je pričakovati za prihodnje dni znatnih transportov čet, kar pa ne sme nikogar vznemirjati. Zatrjuje se, da gre tu le o rekrutih, ki so bili oktobra pozvani pod orožje in so se do sedaj vezbali pri kadrah, do čim jih sedaj odpošljejo k polkom v Bosno. Iz Prage je že odšlo par vlakov z vojniki in danes so odrinili „deutschmeisteri“ z Dunaja.

Napredek slovenskega šolstva v Trstu.

DUNAJ 13. (Izv.) Neumornemu trudu slovenskih poslancev se je končno vendar posrečilo doseči, da prevzame država s 1. septembrom še pet učiteljev na tržaških slovenskih šolah v svojo oskrbo.

Dr. Hochenburgerjeva nezgoda v zbornici.

DUNAJ 13. (Izv.) Tekom današnje seje državnega zbora se je dogodil razburjačjo slučaj: Ravno ko je govoril poslanec Lodgeman se je namreč onesvestil justični minister dr. Hochenburger, ki je pazno sledil govoru. Čeh dr. Velich, ki je zdravnik, je priskočil in je nudil ministru prvo pomoč. Bil je žalosten prizor, ko so poslanci in slugi spravljali bledega ministra iz dvorane k vozu, ki ga je odpeljal domov. Kot vzrok Hochenburgerjeve slabosti navajajo razburjenje zadnjih dni, ko se vsesplošno kritizira njegovo poslovanje. Prav posebno pa so ga prišli napadati dr. Stranskega, kar je minister še davi sam priznal in izjavil, da radi njih ni zatisnil celo noč ocesa.

Resolucija hrvatsko-slovenskega kluba.

DUNAJ 13. (Kor.) Hrvatsko-slovenski klub je v svoji današnji seji odposlal v parlamentarno mislijo poslanca dr. Dubilića, Gostinčarja, Jarca, dr. Kreka, Splićića in Grafenauerja. Po natančnem posveitovanju je

bila sklenjena sledeča resolucija: Hrvatsko-slovenski klub zahteva od odgovornih faktorjev v monarhiji, da vse poizkusijo, da se ohrani blagoslov miru in da se ne ovira razvoj jugoslovanskih plemen.

Pritožba radi avstrijskega konzula v Skoplju.

DUNAJ 13. (Izv.) „Voss. Zeitung“ poročajo, da se je mudil srbski poslanik na Dunaju, Simić, včeraj v avstrijskem uradu za zunanje zadeve. Tam se je pritožil proti avstrijskemu konzulu o Skoplju, Prochaski, ki je streljal na srbske čete, ko so korakale v mesto. V uradu za zunanje zadeve so Simiću povedali, da jim v slučaju še ni nič znano in da bo treba zadevo še le preiskati. Urad bo že storil svoje, a če je obdolžitev neutemeljena, bodo naprtili Simiću osebno odgovornost.

Kralj Peter pride na Dunaj?

BUDIMPEŠTA 13. (Izv.) „Berliner Tageblatt“ je izvedel, da želi cesar Fran Josip sprejeti srbskega kralja Petra, čim bo avstrijsko-srbska kriza ugodno rešena. — Kakor se zdi, pride kralj Peter še pred božičem na Dunaj. Oficijozni te možnosti ne dementirajo.

Ogrski opozicijonci o zunanjem položaju.

BUDIMPEŠTA 13. (Izv.) Danes se je vršilo zborovanje zaupnikov opozicijskih strank o zunanjem položaju. Po Apponyijevem govoru so sprejeli resolucijo, ki protestira proti vmešavanju Avstro-Ogrske v balkanske posle ter obenem zahteva avtonomijo Albanije in za Srbe pristan ob Jadranskem morju, kar ne more Avstro-Ogrski škodovati. Nato sta se še o zunanjih dogodkih oglašila Kossuth in Batthyanyi, ki sta protestirala izlasti proti temu, da se Avstrija toliko zavzema za Rumunijo.

Lukacseva vnama za Cuvaja.

DUNAJ 13. (Izv.) Pri včerajšnjih izvajanjih v finančni komisiji budimpeštanske zbornice se je Lukacs na skrajno drzen način zaletaval v „vmešavanje“ avstrijskih politikov v hrvatske zadeve. — Ministrijski svet se je sedaj bavil tudi s Lukacsevo izjavo in je sklenil poveriti Sürghku, ki gre jutri v Budimpešto, nalogo, da še enkrat priporoči Cuvaja, da mu dajo slovo, ker sicer se je bati med avstrijskimi Jugoslavlani resnih dogodkov.

Uspehi Daneva v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 13. (Izv.) Srbski generalni konzul Konstantinović pravi, da je bolgarski predsednik sobranja, Danev, zelo zadovoljen zapustil Budimpešto. Pri sestankih z različni politiki in diplomati so razvili vsa vprašanja in premotili situacijo. Govorilo se je seveda tudi o avtonomiji Albanije in srbskem pristanu ob Jadranskem morju. Po strani se je tudi omenilo razmerje Bolgarije in Rumunije. Sigurnih sklepov ti sestanki sicer niso rodili, a vendar je Danev odpotoval z gotovostjo, da ne bo nastal radi teh vprašanj kak konflikt.

Nemiri na dunajski univerzi.

DUNAJ 13. (Izv.) Danes so se na tukajšnji univerzi spopadli nemškonaacionalni in klerikalni dijaki. Policija je posredovala in jih nekoliko zaprla.

Razne zanimivosti o Albancih.

DUNAJ 13. (Kor.) Proti koncu današnje seje državnega zbora se je zavzel dr. Bugatto za Albance, katere je branil, zavračajoč razna očitavanja. Rekel je: Albanci so delaven, viteški in zelo nadarjen narod, ki je dal tudi Italijanom mnogo velikih mož. Al-

banci stoje vsekakor na višji kulturni stopnji nego mnogi drugi prebivalci dosedajne evropske Turčije. — Posl. Bugatto je izrekel nado, da mu zbornica v tem gotovo pritrdi in res so nekateri poslanci ugodili njegovim željam.

Češki Sokol za rdeči križ.

PRAGA 13. (Izv.) Češka sokolska organizacija je naklonila jugoslovanskemu rdečemu križu tekom 14 dni celih 165.000 kron.

Ovacije bolgarskim rezervistom.

PRAGA 13. (Izv.) V noči od nedelje na ponedeljek se je peljalo skozi Čsko 1200 bolgarskih rezervistov, ki so se vračali iz Amerike v domovino, da vstopijo v bojne vrste. Na potu skozi češko ozemlje so jih Čehi povsodi navdušeno pozdravljali in jim prirejali viharne ovacije. V Kolínu je župan pozval s posebnimi lepaki meščanstvo, naj se poda o polnoči, ko pojdajo Bolgari skozi, na kolodvor, da jih tam pozdravijo. Na kolodvoru se je zbralo na stotine ljudi, ki so Bolgarom delili cvetlice in okrepčila. Prišli so tudi „Sokoli“ v kroju z godbo na čelu. Prepevali so „Hej Slovani“, „Šumi Marica“ in druge slovanske narodne himne. Ob viharnih ovacijah in nepopisnem navdušenju so se Bolgari odpeljali dalje, na polje vojne slave in časti.

Pretep med ruskimi in nemškimi dijaki.

DARMSTADT 13. (Izv.) Med nemškimi in ruskimi slušatelji tukajšnje tehnične je prišlo do pretepa, tekom katerega so Nemci zaklali Rusa Weiserja iz Čenstohove.

Smrt ministra Canalejas.

MADRID 13. (Izv.) Umrjeni španski ministrski predsednik Canalejas je baje dne 8. t. m. rekel, da ga od nekd obvestili, da je obsojen na smrt. On je bil celo prepričan, da to ni šala. Canalejasovo truplo pokopljejo v Pantheonu, kakor je to zaukazal kralj.

Canalejasov morilec je bil znan španski policiji kot nevaren anarhist, ki je imel zveze s portugalskimi revolucionarji. Lehko bi ga bila torej odpravila preko meje, a tega ni storila. Policijski ravnatelj, ki čuti svojo krivdo, je prostovoljno odstopil.

Portugalski revolucionar je ustrelil štirikrat na Canalejas, ki se je zgrudil na cesti, petdeset korakov od ministerstva za notranje zadeve, za ušesom smrtno zadet.

S črnogorskega bojišča.

Cetinje, 9. novembra 1912.

General Vukotić v Djakovici.

General Vukotić je z glavnim delom vojske odšel iz samostana v Visokih Dečanih 6. t. m. in dospel v Djakovico, kjer ga je sprejel brigadir Vešović. Črnogorska vojska ga je navdušeno pozdravila. Djakovico je črnogorska vojska zavzela v tirišu in ima kljub temu neznatne izgube, dočim so turške ogromne. Po zavzetju Djakovice je istočasno prišel v mesto jeden oddelek srbske vojske, ki je došla iz Prištine in ki jo je črnogorska vojska bratski sprejela. Črnogorci so v Djakovici takoj imenovali upravitelja, Srbi pa predsednika občine. Ravno tako je uveden popoln red. V Djakovico je 7. t. m. prišel tudi general Žvković, komandant srbske armade, s katerim se je general Janko Vukotić sestel v Peči in se posvetoval o nadaljni akciji. — Črnogorska vojska se nahaja v najboljšem razpoloženju. Njeno zdravstveno stanje je izborna.

PODLISTEK.

Osvit.

Spisal Kaver Šandor Gajski. — Prevel A. E. XII.

Težka boleš je mučila Ivana v duši že drago jutro, ko je prišel v Lučevac. Veselje in otroška vznemirjenost prvih trenutkov v rodni hiši se je popolnoma umeknila želji in blaznemu hrepenenju, da vidi Madleno in da bi bil poleg nje. Solnce se še ni vzdignilo nad goro, ko se je v trenutnem razburjenju tako vdal navali svojega hrepenenja, da je polnoblečen pohitel iz sobe po stopnicah nizdol in stopil na dvorišče z namenom, da da osedlati konja in odjaha naravnost v Zagreb. Zaplakal je skoraj vzdihuje in izgovarjaje besede, ki so se vse vrtele v samo enem stavku: da brez nje, brez svoje drage Madlene ne vzdrži niti trenutka več. Čutil je prave fizične bolečine, da je tako daleč od nje in da je ne bo videl niti danes, niti jutri, niti neke dneve, ako ne odide v Zagreb. Občutil je v sebi vso velikansko ljubezen, ki mu izpolnjuje srce in se isti trenutek prestrašil nad

mislijo, kaj bi bilo, ko bi ta ljubezen prišla v nasprotje z njegovim rodoljubjem.

Obstal je sredi dvorišča in ni bilo niti govora več o tem, da bi izvršil svoj namen. Ko se je spomnil domovine in dolžnosti, ki jih je prevzel, je bil Ivan takoj na čistem, da ne sme popustiti praznim željam svojega srca in ljubezni. Vzbudila se je v njem goreča potreba, da čim prej vrže v svojem domačem kraju bakiho novih rodoljubnih misli, in ni dvomil niti en trenutek, da mora najprej zadovoljiti tej nalogi. Srce se mu je zvijalo bolečine, da tako ne bo videl Madlene in da se mu razpadajo v nič bajne slike, ki so mu pravkar plavale pred duhom, ko je videl sam sebe, kako iznenadi Madleno in stopi prednjo.

— Ne smem! — je rekel glasno in se vrnil k dvorcu.

Oko mu je objelo ljubo staro hišo, črno in temno s svojim starim zidovjem — ki ni bila lepa pod svojo visoko dvojno skodlasto streho in s svojimi ozkimi, majhnimi okni prvega in drugega nadstropja, kjer so bile poleg gospodskih stanovanj nameščene žitnice, kašče in sušilnice. Toda Ivan je z ljubeznijo gledal hišo svojih dedov, ki ga je

naravnost očaravala. Pa nasadi starih lip, brestov in jesenov, ki so okoli dvorca in dvorišča s svojimi sencami varovali vrto — potem pa takoj dalje oni ogroveni hri — oh, Ivan — je bil vznemirjen, kakor snoči ob svojem prihodu. V srcu mu je vzrastlo samo eno silno čustvo, ki mu ni moglo sedaj položiti v mlada usta druge besede, nego oni nesmrtni rimljanski izrek: Dulce est deum est pro patria mori! In ni se vrnil v hišo. Solnce je vstalo in vse je zatrepetalo in zasijalo v zlatu mladega dneva.

Doli pred dvorcem se je na južni strani po daljnji ravnini raztezala rumena strn, proti kateri so z vseh strani hitele hitre ženjice. Ivanu se je storilo milo, ko je gledal njihovo belo obleko, obrobjeno z rdečo vkanjino, in njihove raznobarne peče. S srpovi se je igralo solnce in se odbijalo od njih. Špan je stal ob koncu njive, z nožem v eni roki, v drugi pa z belo palico — „rovašem“, na katerem je vsakikrat naredil zarezo, ko je prišla kaka ženjica. Preden so začele žeti in je špan porazvrstil težake, se je nekoliko deklet vstopilo v kolo in zapelo pesem o žetvi. — Ivan je ves vesel pohitel

bliže k njivi, gori v prvem nadstropju pa se je odprlo zagrnjalo in se je pokazala krasna Hanina glava.

— Ivan, o! Ivan, ali slišiš? — ga je z radostnim glasom poklicala sestra. — Ali ni res, kako je krasno! Čekaj, pridem takoj tudi jaz doli! In v nekoliko trenutkih je prihitela Hana v lahni pomladanski obleki brez klobuka in solnčnika. Varovala se je solnca le z roko, ki jo je vzdignila do čela.

— Dobro jutro, Ivan! Ti si torej moj človek, ker vstajaš zgodaj. — Ivan se je samo glasno nasmejal in objel sestro, potem sta pa skupaj stekla dol do njive. Dokler sta poslušala petje, sta mirno stala za brezovim grmom, v čigar vrhu so se pletle in motale ptice drobno, miloglasno žvrgoleč. Ko so dekleta končala, je pristopila Hana bliže. Takoj so jo obkrožile ženjice, ki so se sicer pokorno ali vendar z ljubeznijo prerivale do nje, da bi je poljubile roko. Najsrčneje so storile isto tudi Ivanu, ki je bil prvi trenutek v veliki zadregi in ni vedel, ali bi si dal poljubljati roke ali ne. Hana je zapazila njegovo zadrego in se mu je poredno nasmejala.

Nekoliko več podatkov o prvih črnogorskih korakih, o stanju vojske in prejšnjih gospodarjih Djakovice nudi druga brzojavka:

Danes (7. t. m.) je ob polni 12 prišel general Vukotić s svojim štabom v Djakovico. Neposredno po dohodu je odredil vse potrebno glede vpeljave trajnih mirnih razmer v mestu. To se mu je tudi v polni meri posrečilo, tako, da je dobilo mesto kmalu običajni izraz. Črnogorska vojska je v tako dobrem stanju, ki si ga je more želeli, kajti Visoki Dečani so ji dali novih svežih moči. Turški branitelji Djakovice, Rizam beg in Bajam Cura sta bežala v smeri proti Maleziji, Džavid paša pa že preje proti Bitolu, da ozdravi v rugovskem boju dobljene rane. — Pričakuje se, da dospo čete generala Živkovića v Djakovico danes ali jutri; Živkovićeve so že prišle.

Črnogorci na Sazaj-Dajčitu.

Manever, ki ga je izvršila kolona drugega krila južnega oddelka radi povodnj, se je izvedel pod zaščito majhnega oddelka, ki so ga Turki 5. t. m. napadli z vso močjo. Črnogorski oddelki je odbil napad in zadržal mnogoštevilnejšega in močnejšega sovražnika ter ga toliko časa odbil, dokler je trajalo odstopanje od Barbaluša do Sazaj-Dajčita, kakor je odredil komandant primorskega oddelka, general Martinović. V tem spopadu so imeli Črnogorci 20 mrtvih in ranjenih, a Turki težke izgube. Odstopanje se je kljub slabemu vremenu in poplavljenemu svetu izvršilo v dobrem redu.

Cetinje, 10. novembra 1912.

Zadnji dnevi turškega Skadara.

Iz Rijeke prihaja danes vest, da trpi krščansko stanovništvo veliko pomanjkanje hrane. Kakor pripovedujejo oni, ki poznajo Skadar iz avtopsijske, živi v mestu mnogo katolikov, za katere so sedaj napočili hudi časi. Vojaška oblastva grede muslimanskemu prebivalstvu na roke in ga zakladajo, četudi v nezadostni meri, z živili, ker se mohamedanci bore proti Črnogorcem. Kar se tiče števila prebivalstva, se ga cenijo po uradni vesti iz Rijeke na več nego 60.000 duš. Ker mora trpeti krščansko prebivalstvo mnogo vsled pomanjkanja najpotrebnejšega in radi mučenja, se boji turška uprava upora. Kakor kaže, se ne bo moglo mesto dolgo časa braniti, nego se bo moralo predati.

Druga brzojavka iz Podgorice pripoveduje o že javljeni poplavi pod Skadrom in ozenjem južno od njega. Te poplave otežujejo znatno vojne operacije Črnogorci. Na jugu deževje, na severu sneg, ki je povsod zapadel. Velike povodnji na strani Skadarskega jezera, ob Bojani in Drinu ovirajo močno uspešno delovanje, ki ga vojska želi.

Tretja brzojavka poroča o prevozu težkih oblegovanih topov preko Skadarskega jezera. Ni bil lahek posel spraviti topove iz Cetinja pod Skadar. Skadarsko jezero je bilo razburkano, a kljub temu se je posrečilo težavni transport. Turki so streljali na črnogorske prevozne tovarne čolne, a nobena krogla ni zadela. Od Skadarskega jezera pa do izpoda Skadarskega polja so nato vojaki nosili težke topove, dobre volje in pevajoč pesmi. Vrše se priprave za intenzivnejše napadanje Skadara.

Angleški Rdeči križ.

Iz Rijeke se danes brzojavlja, da se je angleški Rdeči križ, vpoštevajoč razmere, preselil iz Bara na Rijeku. Bolnično angleškega Rdečega križa je nekoliko posetil tudi kralj Nikola I. in se razgovarjal z ranjenci.

Pamet!

(Iz srbskih političnih krogov.)

V avstrijsko-nemških političnih in diplomatskih krogih ne morejo ali nočejo — razumeti, zakaj Srbija tako odločno zahteva pot do Adrije, da zahteva odduška. In vendar leže razlogi za to na dani. Ali se ne spominjajo avstrijski diplomatski krogi, kako so še tekmo te vojne avstrijske oblasti pre-

povedale prevoz vojnega materiala za Srbijo skozi svoje ozemlje? To je Srbe močno zabolelo in ni torej nič čudno, če je v Srbiji o prvi priliki, ko je Avstrija hotela poseči v rešitev balkanskega vprašanja s Srbom neprijetnim smislu, izbruhnilo z vso silo na dan ogorčenje naroda. Srbi čutimo nekako instinktivno, da nas hoče Avstrija ovrniti v našem razvoju in to v nas gotovo ne more pospeševati veliki sosedni državi priljubljen smisel. Se ni prepozno, da Avstrija krene na pravo pot in ustavi svojo Srbiji sovražno politiko in če to stori, bo le njena lastna korist. Z grožnjami Avstrija ne doseže pri nas čisto nič, ne političnih in tudi ne gospodarskih koncesij, pač pa bi znalo njeno, nam sovražno postopanje roditi bojot avstrijskega blaga, kar bi imelo nedoglednih posledic za avstrijsko trgovino in industrijo. Torej pamet!

Samozavestni zmagovalci.

Samozavestni so ti balkanski zmagovalci — to jim treba priznati. Grški ministri predsednik Venizelos je rekel napram nekemu časnikarju: „Balkan je naša zemlja in samo naša zemlja, in Evropa nima tu več urejevali. Turki morajo iz Evrope, pa naj je to evropskim vladam prav ali ne! Evropski kabineti bodo morali zmagonosnim balkanskim državam omogočiti uživanje sadov njihovih zmag. Evropa je odigrala svojo vlogo. Mi Balkanci hočemo sami odločiti o svoji bodočnosti in upravljanju, kakor bo to nam prav.“

Glasilu bolgarske vlade „Mir“ pa priobčile članek, v katerem dokazuje, da imajo Srbi pravico do svojega pristanišča ob morju in da bi ravno Avstro-Ogrska, kjer imajo Srbi toliko soplemenjakov, morala podprati to zahtevo njihovo! Članek zaključuje: „Avstro-Ogrska je od začetka vzbujala največje nezaupanje med balkanskimi narodi in včasih, se nam dozdeva, da brez razloga. Danes ima Avstrija najlepšo priložnost, da se okoristi z novimi razmerami na Balkanu in da prežene vsak povod za nezaupanje. Ker je ona edina neposredna velika sosedka Balkana, je v njenem največjem interesu, da si pridobi prijateljstvo balkanskih narodov. Vsako prizadevanje, da bi se preprečila redna, naravna in legitimna rešitev balkanskega vprašanja, katerega del je kakor „conditio sine qua non“ tudi srbsko pristanišče ob Adriji, bi utegnilo biti razlog za bodočo vojno, ki bi je takrat ne bilo možno lokalizirati.“

Turki masakrirajo!

Znani Pierre Loti, o katerem trde, da mu ni neznana duša iztočnjaka in da mu niso tuje razmere v orientu, piše v pariškem „Figaru“ članek pod nadpisanim zaglavjem, v katerem hvali Turke, kakor jih še ni hvalil nikdo poštenih ljudi. To trdimo enostavno zato, ker njihova hvala ni le samo neresnična, ampak pomenja celo norčevanje iz Turkov samih in iz vse civilizacije posebe.

Pierre Loti vzbuja pri tem trojen sum: Ali je mož perversen, ki se naslaja na krvi, ali je bolestan nervozen, ali pa je cinik, ki mu sedaj ni para. Čemu bi izgubljali besed za obtožbo ali obrambo Turkov? Saj jih svet pozna po njihovih dejanjih, po katerih je soditi človeka. Bodi dovolj, da navedemo samo par odstavkov iz „Figara“ in predamo njih in njih pisca javni sodbi.

„... In naravnost odvratno je videti, kako sodijo Turke zapadnjaki, ki niso imeli nikoli prilike gledati turškega življenja in iz poznati njihovega bivanja.“

A to se ne godi samo pri nas, ampak tudi v Ameriki, odkoder ravno prihajam. Tam govore o azijskih „jatah“ in o „barbarih“, jaz pa mislim, da ni na vsem svetu tako srčnodobrega, milobnega, krotkega, poštenega in čistega plemena, kakor je baš Turci. Kajpada je tudi tu nekaj izjem. To so namreč oni Turki, ki se pri nas vzgajajo, po bulvarih flanirajo in postajajo pozneje — uradniki. Ali narod, ljudstvo, malomeščani in kmetje, to so prekrasni ljudje! Le vpra-

cijska komika je vrhuna libretista. Ukusu današnjega časa odgovarjajo sicer bolj pretiravanja, toda libretist se je temu ogibal, kolikor je bilo možno. Dejanja je v „Ločena ženi“ dovolj humorja tudi. Zlasti ugajajo plesne evolucije. Prvo dejanje se vrši pred sodnijo. Soprog Karela Lysevegha, J a n a je tožila svojega soproga, češ, da je v nekem spalnem kupeju z gospico Gondo van der Loo prelomil zakonsko zvestobo. Gospica je urednica časopisa „Svobodna lju bezen“. V resnici sta oba nedolžna, toda dokazi, ki jih podaja pred sodnijo konduktor spalnih vozov. Scrop, so celo otežujot, sodnija razglasi ločitev zakona med Karelom in Jano. Sodnik, ki ju je ločil, se je pa zaljubil v lepo Gondo in bi jo tudi rad vzel. V prvi vrsti pa mu je do tega, da zopet pomiri ločen par. In sedaj nastajajo razni veselji in resni momenti, dokler ne pride konečno vse zopet v svoj tir in se Karel pomiri s svojo soprogo — in sodnik vzame Gondo. A kaj vse se dogaja v treh dejanjih? Koliko raznih situacij. Vse, kar je le mogel avtor spraviti v njo vselega, je spravljal. Prava muzikalna veseloliga. Tudi na našem odru bo „Ločena žena“ poleg „Jesenskih manevrov“ ostala trajno na repertoarju.

Leon Dragutinović.

šajte one, ki so živeli na Turškem, vprašajte celo naše duhovnike in redovnice, koga bol cenijo: ali Turka, ali pa Bolgara, Srba in iztočnega kristjana! Jaz že napravim, kak bo njihov odgovor. Vsakdo pove namreč, da so Bolgari, katerih hrabrost občudujem, neprimerno bolj kruti in krvoločni ljudje!“

In dalje:

„Oh, ta stara anatolska mesteca, se lišča skrita med zelenjem, ki se grupirajo krog vitkih minaretov, oh, kako to vse diha samega miru in zaupanja, kako patriarhalno in delavno ob enem se javlja tu življenje. In ti ljudje, kmetovalci in skromni obrtniki ki obiskujejo po petkrat na dan mošejo, da tam poklekajo v molitvi, to ljudstvo, ki po sedem večerih po grobovih svojih prednikov, tam puši in sanjari o dolgi večnosti, to plemo bi naj bilo, pravim, plemo morilcev po poklicu, ki masakrirajo z divjim fanatizmom? Kdo nam more to dopovedati? ...“

Kaj mislimo o Pierre Lotiju, to smo povedali še v uvodu k njegovim izjavam; kaj pa mislimo z drugimi resničnejšimi in resnimi ljudmi o Turkih, je pa javnosti itak znano.

Tozadevno smo si s Pierre Lotijem pač na jasnem in smo, če mu izrazimo pomilovanje, opravili žajim.

Vendar pa vprašamo čudaka, da li more blaga čud vzor-cloveka Turka, kakor ga silka on, dopustiti, da zdrav, krepek in — recimo da — razdražen in razjarjen Turci-vojak reže nosove, izkapa oči in seka razne ude ranjenim in mrtvim nasprotnikom, razkosava na zverski način nedolžno dečo, ugarja najhujše krutosti z ženskami, natika na kol glave starcev in jim trga črevesa iz telesa? — In konstatiramo, da so v sedanjih vojni poročali o teh grozodejstvih poročevalci raznih evropskih novim, ki so se prepričali o njih na licu mesta. Govoriti o turški blagoslovnosti napram živlim ne po-maga, ker je znano, da je lahko najbolj zverski divjak največji prijatelj živine, ker čuti, da ima z njo — še marsikaj skupnega

Spor med Avstrijo in Srbijo.

Spor med Avstrijo in Srbijo radi luke, ki jo Srbija zahteva ob Jadranskem morju, se je zelo poostri. Avstrijski diplomati izjavljajo, da ne dovolijo Srbiji, da bi prišla do Jadranskega morja; Srbi pa pravijo, da nikakor ne odnehajo od te zahteve. Mejem pa srbske čete nadaljujejo svoj marš proti Adriji. Kako resno mislijo oni, je razvidno iz tega, da so že naročili v Budimpešti 15 vagonov ječmena, ki naj se potone v kake avstrijske ladje pošlje v Drač! Na intervencijo avstro-ogrškega odposlanca Ugrova v Belemgradu, naj Srbija opusti svojo namero, je ministrski predsednik Pašić le odgovoril: „Ne moremo!“ Zato že govore nekateri nemški listi, da je odklonitev te avstrijske zahteve od strani Srbije za Avstrijo casus belli.

No, kar se nas tiče, smo prepričani, da Srbija dobi svojo luko v Jadranskem morju, da pa do kakih komplikacij, to je, do vojne med Avstrijo in Srbijo, kljub temu ne pride. Ne pride, ker naše mnenje je, da Avstrija danes ne začne vojne radi notranjih, pa tudi ne vsled zunanje političnih razmer. Ne le, da so vsi avstrijski Slovani kakor en mož proti vojni, so proti vojni tudi nemški secljalni demokrati, dočim je za vojno navdušen k večjemu kak šovenist v uredništvih nemških in madjarskih listov.

Pa tudi zunanje-politične razmere niso take, da bi dajale dunajskim vodilnim krogom posebne vspodbude, da začnejo s kako vojno akcijo. Dunajski listi zatrjujejo sicer, da je med Italijo in Avstrijo dosežen popolni sporazum glede Albanije, toda italijanski listi pišejo ravno nasprotno: da nima Italije nikakega razloga, da bi se ogrevala za interese — Avstrije. Avstrija je torej precej osamljena; a čim bi začela s kako akcijo proti Srbiji, bi imela bržkone takoj tudi Rusijo na vratu; evropska vojna bi bila neizogibna. V tej vojni pa bi tudi Italija — vključ vseh zvez — težko bila na strani Avstrije!

Avstrijska diplomacija se nahaja danes v zagati, iz katere si ne ve pomagati. To vedo prav dobro tudi srbski diplomati in zato tudi kažejo na naravnost brezobziren način, da se ne menijo za avstrijske grožnje in porabljajo priložnost, da se maščujejo za ponizanje, ki je le avstrijska diplomacija povzročila Srbiji leta 1909! Leta 1908/09 je Avstrija anektirala Bosno in Hercegovino proti volji Srbije; letos pa bo Srbija proti volji Avstrije anektirala Staro Srbijo in del Albanije do morja.

Ce je naša diplomacija — sicer nerada, ali vendarle — priznala osvojitve, ali bolje: osvoboditve Stare Srbije in Sandžaka, naj konečno povzije tudi grenko lej kroglice srbske luke v Jadranskem morju. Čim manj bo naša diplomacija grozila, tem bolje bo. Kar se da doseči, doseže veliko lažje z lepa, nego z grda, a se izogne obenem podjetju, ki je vsaj zelo — rizično in bi moglo končati tudi z nesrečo.

Italijanska pravna fakulteta v Trstu.

Italijanski listi razpravljajo že kakor o gotovemu dejstvu, da se osnujejo na višji t govski šoli Revoltella juridične stolice v

italijanskem učnem jeziku. Če smemo verovati „Piccolo“, potem so se gospodje Italijani in vlada čisto lepo dogovorili, da spravijo italijansko pravno fakulteto furtim v Trst. Vsiljuje se nam celo misel, da hočejo gospodje ta trenutek, ko je vsa pozornost Jugoslovancev obrnjena na Balkan, izrabiti v to, da vršijo to vprašanje v svojem smislu in — brez naših proti nam. Morda bi hotela vlada to priložnost porabiti, da pokaže novi kurz, ki ga misli začeti izvajati proti nam vsled zmag naših bratov na Balkanu. Bodi torej še enkrat povedano vladi in Italijanom, da mi nismo principijelni nasprotniki italijanskega vseučilišča, smo pa odločni nasprotniki vsake prisilne rešitve tega vprašanja, katero je možno rešiti le v sporazumu z našimi zakoniti narodnimi zastopniki in v soglasju z našimi aspiracijami na šolskem polju. Te so bolj opravljene nego je zahteva po italijanskem vseučilišču, ker zahtevamo še-le najprvo in najelementarnejših pravic, ki jih v moderni in kulturni državi ni smeti odrekati nobenemu plemenu kakor najprvotnih pogojev za razvoj in napredek. Bodi torej ponovno povedano: brez rešitve tržaškega slovenskega šolskega vprašanja, ne moremo Slovenci privoliti v rešitev italijanskega vseučiliškega vprašanja!

Nadejamo se in pričakujemo z vso gotovostjo, da se naši poslanci, brez razlike političnega mišljenja in strankarskega stališča, jedinstveno, solidarno in kompato upro taki zavrtini in unhotapljeni rešitvi italijanskega vseučiliškega vprašanja. Povedo naj vladi z vso odločnostjo, da bi bila rešitev tega vprašanja brez nas in proti nam virom neprestanih bodočih konfliktov med obema narodnostima, kar gotovo ne bi služilo tistemu miru, in redu, ki je potreben, ako naj tak najvišji učni zavod doževa svoje velike cilje. Vseučilišče v Trstu, ustanovljeno takim potom, kakor napovedujejo italijanski listi, ne bo ognjišče znanosti, ampak ognjišče politične agitacije, boja, sovražstva. Ali si vladni krogi res žele takega stanja? I Odklonitev pa padala na njih! Mi jo odklanjamo že sedaj, ker vsakomur je, ne le v pravico, ampak naravnost v dolžnosti, da brani pred vsem — svojo kožo.

Darovi za jugoslovanske rdeče križe.

Nadalje so darovali za jugoslovanske rdeče križe sledeči gg.: Poslalo županstvo Dutovlje Sirca V., K. I., Štok J. I., Kompara V. nabral 1008, Evg. Drašković 20, Josip Mihalič, Csepel 5, Andrej Trnovec Csepel 5, gostje kons. dr. v Rojani 40 58, nabrala gospa Valerija Gojković: Evgen Bošnjak 2, Veljko Doljanica 10, Dušan Mandić 50, Amelije Ukropina 1, Miloš kap. Čučak 20, Stevan Jovančić 2, Bartol Lenarčič 1, gospa Marija Polić Muha nabrala 211 60, Henrik vitez pl. Zierfeld, Tolmin nabral o priliki I. lovskega večera 23 64, S. G. 4, Jožef Osmuk, Tolmin nabral v veseli družbi v gostilni pri Kranjcu 9 24.

Skupaj K 417 14

včeraj izkazano 39 813 65

Skupaj K 40,231.09

Domače vesti.

Imenovanje. Okrajni živilnozdravnik v Tolminu, g. Fran Martelanc, je imenovan za višjega okrajnega živilnozdravnika na istem službenem mestu.

Mesto okrajnega živilnozdravnika na Primorskem je podelilo namestništvo okrajnemu živilnozdravniku g. Arturju Senici v Beljaku.

Veterinarski asistent g. Anton Fatur je imenovan za okrajnega živilnozdravnika v Krku. Asistent Rihard Demonte je premeščen iz Krka k namestništvu v Trst.

Preziranje jezikovne ravnopravnosti pri davčni administraciji. Davčna administracija II. v Trstu je poslala gosp. Josipu Kocjančiču, posestniku in čevljarstvu mojstru v Črbarji Zgornji št. 386 plačilen nalog (št. 2531) v italijanskem jeziku. Že tako preziranje ravnopravnosti njihovega jezika od strani državne oblasti samo na sebi morajo naši okoličani zavračati principijelno in najodločneje. K temu pa prihaja še dejstvo, da je rečenemu posestniku imenovana oblast pošiljala svoja obvestila vedno v slovenskem jeziku. Ni torej izgovora, da ni bila oblast v dvomih gleda narodnosti g. Kocjančiča. In to tem manj, ker že ime samo govori dovolj jasno v tem pogledu. Kaže torej, da so se razmere poslabšale in da se gospodje pri davčni administraciji dobili novega poguma k preziranju slovenskega jezika in bagateliziranju Slovencev. Gospode pri finančnem ravnateljstvu bi prosili najuljudnje, da označijo onim gospodom stališče enkrat za vselej. Sicer bodo vedno neprimerni, ker ob napredujoči narodni zavesti med našim ljudstvom ni več misliti, da bi mirno prenašalo odiranje svojega jezika iz državnih uradov, najmanj pa iz onih, ki zahtevajo od njega denarja, ki si ga mora služiti s krvavim žulji!

Kocjančič je seveda vrnil gospodom pri davčni administraciji ono lepo laško pisemce.

Kako sodi novoizvoljeni predsednik Zjedinenih držav o Jugoslovanih! — Bivši guverner države New-Jersey in sedanj

PODLISTEK

„Ločena žena“

Opereta v treh dejanjih. Spisal Viktor Leon Uglasbil Leo Fall.

K današnji premijeri v slovenskem gledališču v Trstu.

Nocoj vprizori naše slovensko gledališče v Trstu eno izmed najbolj uspešnih operet zadnjih let. „Ločena žena“ je zmagonosno šla preko vseh velikih odrov kontinenta. Povsod je imela sijajen uspeh in nešteto repriz. Lehar, Strauss, Fall, so povzdignili, renomé dunajske operete na nivo, na katerem stoji danes. Leo Fall je na našem odru novinec. Nocoj pride prvič na oder. Njegova godba je graciozna, nežna in pikantna; lahki ritmi, polni melodijozne gracioznosti, specialna vrhuna komponista Leona Falla. Libreto za „Ločeno ženo“ je spisal znani dunajski libretist Viktor Leon, ki je spisal tudi libreto za slovečo „Veselo vdovo“. Izborni tehnik je to, ki izrablja vsako in tudi najmanjšo situacijo.

Ne pretiravane burke, temveč fina situa-

predsednik Združenih držav, Woodrow Wilson, je spisal nedavno zgodovinsko knjigo „The American History“, v kateri omenja, naj bi se naseljevanje Slovencev, Hrvatov in Madjarov prepovedalo ravno tako kakor naseljevanje Kitajcev, kajti ta ljudstva so po njegovem mnenju na ravno taki in morda še nižji stopinji kulture, nego kitajski kulji.

Ko je ta „znanstvenik“ knjigo priobčil pred desetimi meseci, je bil zbudil ž njo viharje ogorčenja in najbolj ugledni listi so se postavili na stališče energičnih braniteljev teh obrekovanih narodov. Največji severno-ameriški list „New York Herald“ je pisal takrat doslovno: „Ravno ogrski, slovenski in hrvatski naseljenci so najpridnejši in najmoralnejši elementi; se svojim mučnim delom v rudokopih prinašajo oni Zjedinenim državam ogromnih dobičkov. S tem svojim nepremišljenim korakom je gospod W. Wilson izgubil mnogo nad, da bi bil izvoljen pri prihodnjih volitvah za predsednika“. — M. Brown, najljubši prijatelj Roosevelta, se je izrazil napram časnika: „Severno-amerikanska jekleniška industrija je največja na svetu in ravno ogrski, slovenski in hrvatski delavci so jo napravili z delom svojih žuljev tako veliko“.

Zanimivo bo, kako bo postopal sedanjí predsednik in bivši „zgodovinar“ Zjedinenih držav, gospod Woodrow Wilson nasproti narodom, o katerih ima, gotovo vsled slabih informacij, tako slabo mnenje? Ako g. Wilson meni, da so Jugoslovani kitajski kulji, mu naši Amerikanci pri prvi priliki dokažejo ravno nasprotno.

Dalmatince — avijatik. Vladimir Petrič, sin Ivana Petriča iz Malograta, ki ima tudi v Trstu trgovino z vinom, je položil v Dunajskem Novemestu avijatični izpit s sijajnim uspehom. Da si je jako mlad — v dobi 21 let — se je pokazal Vladimir Petrič v kratkem času učenja naravnost nadarjenega za stvar, tako, da je že po nekoliko urah učenja dosegel dovoljno znanja, za položeno izpita, ki ga je v veliko začudenje svojih kolegov in tudi ravnatelja in učitelja aviatike, gospoda Illnerja samega, ki se je izrazil v navzočnosti drugih oseb, da še ni videl, da bi mogel kdo po takem kratkem času učenja položiti izpit, tudi s sijajnim uspehom napravil.

Ako vzamemo v obzir, da se ni učil niti en mesec in da je bilo v tem času mnogo neugodnih dni, ko se ni mogel dvigati v zrak, moremo reči mirne duše, da je v resnici pred izpitom letal le malo ur, pak je vendar došel do tako sijajnega uspeha. Zato se smemo nadejati z zaupanjem, da bo Petrič še mnogo napredoval na polju aviatike in da bo mogel v kratkem času tekmovali z drugimi poznanimi aviatiki ter da bo tako v čast in ponos ne samemu sebi, ampak tudi svoji rodbini in vsej Dalmaciji. To posnemljemo iz „Pučkih novin“.

Kakor oni nam, tako mi njim!! Mirodilničar Marij Ferlin na Istrski cesti (blizu italijanske šole) ima svojo podružnico v Zgornji Čarbolj, v Vodopivčevi hiši poleg pokopališča. V veliko začudenje tamošnjih domačinov pa je ta trgovec sedaj snel slovenski napis z nad vrat podružnice. Začudenje in nejevolja sta opravičena tembolj, ker je gotovo 90 odstotkov odjemalcev podružnice slovenske narodnosti. Da to dobro ve tudi g. Ferlin sam, je priznal s tem, da je po otvoritvi podružnice mnogo inseriral v „Edinosti“. Ali mož naj ne pozabi, da bi se naše ljudstvo utegnlo spomniti pregovora: kakor oni nam, tako mi njim!!

„Delavsko konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu je izročilo šentjakobski Ciril-Metodovi podružnici K 202 — in sicer za Družbo sv. Cirila in Metoda K 102 — in za otroški vrtec pri Sv. Jakobu K 100 —. Gorenji znesek je dobilo društvo kot prebitek pri budjeljeviškem pivu in ga je naklonilo v dobrodelne svrhe. Ne moremo pač drugega storiti, nego se čislannemu odboru toplo zahvaliti ter „Delavsko konsumno društvo“ priporočati. Vzlic nepriliki, da se je moralo vsled prezidave starega poslojja preseliti v jako ozke prostore, je darovalo ves prebitek Družbi. Nam vsem je pač ta čin v zadoščenje in v vzpodbujanje nadaljnjemu delovanju.

„Martinov večer“ priredi šentjakobska „Čitalnica“ prihodnjo soboto, dne 16. t. m. v dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“ v ulici Sv. Frančiška št. 2. I. nad. Kakor vse prireditve „Čitalnice“, obeta tudi ta lepo domačo zabavo, zato pa upamo, da se je udeležijo vsi, ki hočejo tudi „Čitalnico“ podpreti in jej pomagati iz zagate, v katero je zašla vsled raznih neizgovornih pomanjkanj prostorov. Po zabavi bo ples do 3 zjutraj.

Lepa vila je na prodaj v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem. Vila v jako dobrem stanu, posebno pripravna za penzioniste. Cena 24.000 K; v istem kraju več priprostitih hiš, lepa lega, primerne cene; stavlba za hiše; posebno pripraven kraj za obrti in podjetja.

V večjem mestu na Spodnjem Štajerskem je na prodaj več hiš, ki se kapitalu primerno obrestujejo. V manjšem mestu na Spodnjem Štajerskem je na prodaj hiša s pekovsko obrtjo, ki jako dobro uspeva cena 56.000 kron. — V Gradcu je na prodaj lepa hiša v mirni ulici, cena pri mena.

Za večje kraje na Spodnjem Štajerskem iščemo mesarja, peka, krojača, ključavničarja in mizarja.

Pojasnita daje možka podružnica „Braničora“ v Celju.

Slovensko gledališče.

Danes zvečer ob 8-15 se vprizori prvič Leo Fall-ova opereta

„LOČENA ŽENA“

(Die geschiedene Frau).

Ta prekrasna opereta je druga operetna noviteta, ki nam jo gledališče ponuja v tej sezoni. Preznano ime te operete je reklama sama ob sebi; opozarjamo ob enem na današnji podlistek.

Predstava velja za abonente B.

Tržaška mala kronika.

TRST, 13. novembra.

Samomor. 28letni zidar Anton Favret, stanujoč v ul. Giorgio Vasari št. 6, se je včeraj zaprl v svojo sobo in izpil večjo množino karbolne kiseline. Domačim se je zdelo čudno, da ga ni iz sobe, so vdrli v sobo in so ga našli v zadnjih izdihljajih. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki pa ni mogel več pomagati, ker je Favret med tem že umrl. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu. Vzrok samomora je neznan.

V prepad je padel. Fran Puntar, stanujoč na Proseku št. 106, se ga je včeraj nekoliko preveč nasrkal in je, ne ve se, kako, v svoji pijanosti najbrž padel v bližini Proseka v neki prepad, globok okrog 15 metrov. Orožniki so ga izrekli iz prepada in poklicali zdravnika rešilne postaje, ki je podal ponesrečencu prvo pomoč in ga potem dal prepeljati v mestno bolnišnico. — Puntarjevo stanje je bilo obupno in danes o pol 6 zvečer je tudi umrl v bolnišnici.

Izseljence so goljufali za hrano. — Na parniku „Argentina“, ki je last parobrodne družbe „Austro-Amerikane“ so bili nameščeni kot kuharji Sergij Fogolin, Konstantin Bašić, Oskar Toffoli in Ivan Weiglein. Parobrod je dospel predsmočno v Trst, in zgojilo se je, da so bili vsi ti štirje kuharji aretirani.

Zmenili so se namreč med seboj in so delali za izseljence mnogo manjše porcije hrane, kakor so bile določene — jemali so zlasti meso in kavo — in so potem tako pridobljene porcije prodajali drugim izseljencem, ki bi bili radi imeli več hrane. To nesramno ravnanje kuharjev je prišlo na dan, ko je parnik že odšel iz Patrasa proti Trstu.

Ko je dospela „Argentina“ v Trst, je kapitan ovadil celo to stvar ravnateljstvu „Austro-Amerikane“, to pa policiji, ki je aretirala vse štirje goljufe.

Obenem so preiskali tudi kuhinje na parobrodu in so našli 70 biftekov in 51 polpet, narejenih iz mesa, za katero so kuharji na zgoraj omenjeni način tako nesramno ogoljufali uboge izseljence. Aretiranec Bašić pa si je poleg vsega tega dal od dveh grških rodbin, ki ste se vkrcali v Patrasu, izplačati 350 kron za zboljšanje hrane.

Tatvina v kavarni. — Včeraj ob 5 zjutraj se je nahajal neki Josip Krulčič iz Roča v kavarni „Universo“. Mož je nekoliko zadremal za mizo, in to priliko je porabil neki tat, ki se mu je hitro približal in mu potegnil iz žepa denarico s 120 K. Pozneje je bil aretiran zaradi te tatvine neki čevljar Anton Zöchmann, iz Trsta, pristojen pa v Prerovo na Moravskem, stanujoč v ul. Molin a vento št. 25. Zöchmann je bil že osemkrat obsojen zaradi tatvine in je izgnan iz Trsta. — Zöchmann je tatvino priznal.

Nenadna smrt. Sinoči o pol 10 je šel po tunelu skozi Montuico neki delavsko oblečen mož, star kakih 50 do 60 let. Naenkrat se je zgrudil na tla in je bil takoj nato mrtev. Poklicani zdravnik rešilne postaje je mogel konstatirati edino le smrt. Mrtvec ni imel pri sebi ničesar, po čemer bi ga bili mogli spoznati. Truplo so prepeljali k Sv. Justu.

Kavo so kradli. Transportno podjetje „Adriatica“ je dalo včeraj prepeljati iz skla-

Popov
KVC
najboljša ruska čajova znamka.

S potrjim srcem dajemo na znanje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš predragi in nepozabljeni oče in soprog

Franc Macarol

trgovec in posestnik v Sežani

v 40. letu starosti, danes dne 13. novembra 1912. ob 8 zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

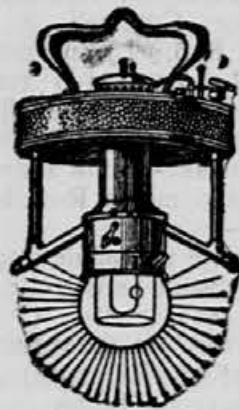
Pogreb se vrši v petek dne 15. novembra ob 9 predpoldne. Sežana, dne 13. novembra 1912.

ANTONIJA MACAROL, soproga.

Frančiška Macarol, hči.

Jožef in Stanko Macarol, sinova.

Jakob in Marijana Macarol, stariši.

Ceniki na željo zastoj!

Svetilke Wiktorin

brez napeljave.

Prenosljiva kamorkoli! Brez stenja! Ne eksplozivna v nikakršnem slučaju.

Traja večno, kar je več vredno nego vsaka garancija!

100 sveč svetlobe za 4 vin. na uro

WIKTORIN & Co, Trst

Postrežba točna. ul. dell'Acquedotto 2 Postrežba točna.

NOVO! Najboljše 1912. NOVO!

N. d. p. št. 526081.

Novoletna šaljiva dopisnica

kakor je še ni bilo. Vsaka dopisnica najboljša, nedosegljiva, humoristična, senzacijonalna. Vsaka, tudi najmanjša pošiljka je dobro sortirana in vsaka dopisnica v zavitku.

Mi imamo edini razprodajo.

Iščete se zastopniki povsod.

10 orig. vzorcev proti pošiljki 0-75 K.

25 komadov K 1-—

50 „ „ 1-75

100 „ „ 3-—

Habighorst & Co., Bochum i. W.

Poštni predal 149.

Povrjetje 40 vinarjev več. — Sprejema se za plačilo znamke vseh dežel sveta.

Zaloga usnja za čevljarje A. DONDA

TRST - Via dell Rivo št. 42. - TRST

Izbor zgornjih del za čevlje (tomal).

Primerne cene in solidna postrežba.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vskovratno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Najboljše

dunajske in kranjske KLOBASE

se prodaja

v prekajevalnici - bifeju KLANČIČ

ulica Torre bianca št. 32 in podružnici v Largo Santorio

po najugodnejši ceni - 12 parov majhnih ali 6 velikih po 1 K.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda I

dišče južne železnice v skladišču pri Sylosu večjo partijo kave. Od pošiljateljice je pri razkladanju zmanjkala vreča kave v vrednosti 250 K. Voz z voznikom in težakom Marcellom Krovatinom se je nato odpeljal v ulico Galileo Galilei, češ da je treba h kovaču, da podkuje konja. Tu je prišla na dan tudi ona vreča kave, ki sta jo voznik in težak prodala nekemu trgovcu. Krovatin in oni trgovci sta bila aretirana.

Za pet litrov vina. Rudolf Hrovatin, star 28 let, Tržačan, stanujoč v ul. Rgutij št. 39, si je včeraj popoldne na Josipovem pomolju natočil iz kekega soda, ki so ga izkrcali z nekega tamkašnjega parnika, per litrov vina in ga popil. Umilivo je, da se ga je pošteno nalezelo. Pijanost je prespal v zaporu.

Loterijske številke, izžrebane dne 13. novembra t. l.:

Bino	8	3	14	45	19
Inomost	41	53	72	61	73

Društvene vesti.

Pevke pevskega društva „Trst“ priredile dne 23. t. m. v dvoran. „Trgovskega izobraževalnega društva“ svoj plesni venček.

Pevsko društvo „Trst“ priredi v nedeljo dne 17. t. m. izlet v Sežano. Zbirališče ob 1 popoldne v društvenih prostorih. Odhod točno ob 1:30 pop. Vabljeni so vsi pevci in pevke, da se polnoštevilno udeležijo tega izleta. Jutri v petek vaja za mešani zbor.

Trg. izob. društvo ima danes v četrtke navadno odborovo sejo točno ob 9 zvečer.

Šentjakobska Čitalnica vabi p. n. pevke in pevce k pevski vaji, ki se vrši danes v četrtke, ob 8 zvečer. Z ozirom na „Martinov“ večer prosimo polnoštevilno udeležbo.

Jesensko zborovanje „Učiteljskega društva za Trst in okolico“ se vrši dne 21. t. m. ob 10 dop. v novi CiriMetodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu. Dnevni red: 1) Vprašanje slovenskih srednjih šol v Trstu. Ref. dr. I. M. har. 2) Potovanje po Skandiji. Ref. gdč. Marica Gregorič. NB: Ob ti priliki naj tudi vsi poverljeniki za pobiranje članarine izročijo svoje izkaze gdč. blagajničarki.

Hrv. akad. društvo „Velebit“ v Inomostu je izvolilo v svoji prvi glavni seji za zimski semester ta-le odbor: Predsednik Josip Medved, cand. med., podpredsednik Pavo Marinković, stud. med., tajnik Josip Rizner, stud. med., blagajnik Ivo Matanić, cand. med., knjižničar Josip Marčelič, stud. med., revizorja Josip Mirošević, cand. med. in Janko Božić, cand. med.

Vesti iz Goriške.

Iz Dutovelj. Tu se je vršil dne 10. t. m. shod članov goriške trgovsko-obitne zadruge. Število udeležencev je bilo precej veliko. Gostovala sta tudi gg. župan Furlani iz Prvace in dr. Podgornik iz Gorice. Se-stanku je predsedoval sklicatelj g. J. Vran, načelnik županske zveze, ki je uvodoma obravnoval stanje omenjene zadruge. Še natančnejša poročila o tej stvari je podal g. dr. Podgornik in polno nezadovoljnost je vzbudila med člani vest g. Furlanija, da ima namreč zadruga pričakovati jako malo, ali celo nikake pomoči od vlade. Končno se je sklenilo ponovno zaprositi naše gg. poslance, da delujejo po vseh svojih močeh v deželni hiši, kakor tudi na Dunaju za pomoč, da bo mogoče izvršiti likvidacijo mirnim potom.

Med itak obupnimi člani vlada nepopolno ogorčenost, ker vlada noče na pomoč priskočiti z brezobrestnim posojilom pol milijona kron, kakor sta zaprosili goriška in kraška županska zveza, dočim je ista c. kr. vlada dala goriški ljudski banki pred dobrim letom nič manj nego eden in pol milijona kron v namen sanacije. Čuli so se kliti: „Kaj, ali nismo Slovenci na Goriškem vredni niti ene tretjine tega, kar se je dalo Lahom, dočim nas je na številu v resnici vsaj dvakrat več!“ Ali ne bo še konca tega zapostavljanja?

Med udi v likvidaciji stoječe zadruge je nad polovico kmetov. Mari je to tako vse eno, če izgubi Goriška kar kakih pet do šeststo posestnikov, dalje toliko obrtnikov, trgovcev in oficirjev, uradnikov učiteljev in duhovnikov.

Tudi je bilo pripravljeno, da se ti od c. kr. vlade žalostipolni nedostaki manifestujejo parkrat po vasi korakajoč, toda nastopila noč in odhajajoči vlak je preprečil demonstracijo.

Proti pasjim steklinam. Kakor smo včeraj poročali, je neki pes poleg omenjenih dečkov iz Št. Petra pri Gorici ugriznil tudi dve drugi osebi. Posrečilo se je ustreliti baje steklega psa in mestni živinozdravnik je odposlal njegovo glavo Pasteurjevemu zavodu na Dunaj v preiskavo. Radi tega slučaja je odredil goriški magistrat, da morajo vsi psi nositi nagobčnike in da se jih ne sme voditi v javne toke. Psi, ki bi jih dobili brez nagobčnika, ustrele takoj.

Krvav preprič. Šest mladeničev iz Solikana je napravilo izlet v Rožno dolino. Ko so dospeli do gostilne pri Bajti, so se pričeli prepirati in posledica tega prepira je bila, da je eden izmed družbe, Gerželj po imenu, sunil t. varša Devetaka z nožem v prsi. Ranjenca so prenesli v bolnišnico

usmiljenih bratov, kjer so zdravniki mnenja, da je rana smrtonosna. Gerželj je bil po napadu zbežal in se pozneje sam javil na policiji.

Vesti iz Istre.

Požiganje na Piranščini. Vsi se bodo še spominjali, da je v noči od 29. do 30. junija t. l. bila zažgana hiša narodnemu prvoborcu v piranski okolici, Gregorju Miloviču. Več poznejših zistematičnih požarjev v neposredni bližini slovenske šole v Portorožu govor jasno in bistro, da je to zločinsko sredstvo v borbi proti našemu življu in našemu naredu bilo pripravljeno od naših nasprotnikov.

Med tem, ko je večina prizadetih bilo dovoljno zavarovana, trpi Gregor Milovič veliko škodo več tisoč kron, in dolžnost vsakega Slovenca in Slovana sploh je, da se siromaku pomaga, ki trpi za svojo narodno poštenost. Imena nekaterih blagih darovalcev so že bila objavljena v časopisih. Podružnica „Istrske posojilnice v Puli“ v Pazinu je pa prešla za Miloviča lepe milodare od sledečih dobrotnikov: 1.) Posojilnica v Brežicah K 10, 2.) Ogulinska štediona K 10, 3.) dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski K 20, 4.) Županstvo trga Bovec K 20, 5.) Posojilnica Črnomelj K 20, 6.) Posojilnica Maribor K 5, 7.) Županstvo trga Kobarid K 20, 8.) Županstvo mesta Postojne K 10, 9.) Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice K 40, 10.) Hrvatska štediona Zagreb K 20, 11.) Trgovsko-obitna zadruga Trst K 50, 12.) Županstvo mesta Rudolfovo K 10. Skupaj K 235.—

Podpisani se najtepleje zahvaljuje blagim darovateljem za požrtvovalne prispevke ter prosi slavno občinstvo, naše občine in de narne zavode po domovini, da se spomnijo narodnega trpljenja na najvažnejši in najizpostavljeniji točki naše narodne borbe.

Odbor.

Mali oglasi

Modistinja ima v zalogi modele, opremljene klobuke klobuke iz klobučevine po K 6.—, obnavlja. Ul. Nuova 45, I. 2553

Čevljarški pom. čnik se sprejme. — Ulica Cecilia 12, Cink. 2554

Izgubil se je pes, jazbecar, kostanjeve barve. Kdor ga je našel, naj ga pripelje sam h Grenitza na Corso. 2555

Na obroke: Moške, deške obleke, otroški kostumi, pal-toji, zimske suknje, dežniki, svilnate ovratnice. Ul. Antonio Caccia št. 6, I. 2556

Kateri trgovec v Trstu ali Gorici bi bil voljan sprejeti na deželno izučeno trgovsko pomočnico, večšo slovenskega in nemškega jezika, v svrhu izpolnitve strokovnega znanja. Pogoji ugodni! Naslov pove inšerati oddetek Edinosti pod „Zanehljiva moč“. 2557

Trgovina. V slovečem letovišču v Istri, se odda o. o. trgovski lokali za mešano trgovno pod jako ugodnimi pogoji. Trgovina je edina v c. l. okolici. Jako priprava na je za zalogo vina, in prav dobro bi se rentirala tudi pekarija. Interesirajte naj se obrnejo na naslov: M. Koren, trgovec, Pazin, Istria 2558

Odda se v najem takoj prodajalna blizu cerkve sv. Antona novega. Naslov pove inšerati oddetek Edinosti pod št. 25.9. 2559

Odda se lepa, popolnoma opremljena soba v I. nad. z okni na ulico blizu Narodnega doma pri sv. Ivanu št. 699. 2492

Lokal, primeren za kavarno, se odda v najem. Pojamila v isti hiši, via Trieste, nasproti domobranski vojašnici v Gorici, II. nadst. 2477

Odda se soba, meblirana, z dvema posteljama in hrane, mesečno za K 66. Sprejemam goste tudi samo na hrano. Ulica A. Rappicchio št. 5, vrata 2, pritičeje. 2496

Obesala iz medi za zavese se prodajo po K 350.— Via Caserma 14. Umberto Cessa, trgovina z železnino 2497

Knjigoveznica ANTON REPENSEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozna priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1716

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1733

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekališče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prana mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpoliža uzore na ogled. Cene zmernne.

Moja pred štiriidesetimi leti ustanovljena to se obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Ivrjuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirit, likere, tropinovec, olje, silivce, maraškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam ceneke. 1422

Fran Abram
Trst, ulica S. Francesco 44.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino-teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Ženitve zmognim gospicam oziroma njihovim staršem!

Vsled pomanjkanja časa se želi tem modernim potom spoznati mlad, inteligenten in zelo soliden posestnik in trgovec, prikupljive, srednjevisoke vnanjosti, v prijazni vasi ob južni železnici z izobraženo gospico neomadeževane preteklosti, dobrega zdravja, ki ima veselje do trgovine in gospodinjstva. Da poveča svoja podjetja in tako letne dohodka do 10.000 K in naprej, želi dote okrog 40.000 K, predvsem pa dobro, nedolžno srce. Razločne ponudbe prosi na Inšerati oddetek „Edinosti“ pod „Zvestoba do groba št. 2546“ v posebni kuverti do 23. t. m. če mogoče s sliko, ki se tajno vrne. Anonimno se ne upošteva.

Anton Ercigoy, Trst

ulica Gula št. 88.

Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno s p. o. dajo jestvin in predajo kolonijal-bлага. Zaloga moke prvih vrst. Svež kruh trikrat na dan. — Cene zmernne, postrežba svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Gostilna „Al' areoplano“

(Pri zrakoplovu)

Trst, ulica Sv. Marka št. 15.

Toči se dalmatinsko vino, črno, belo ter DREHERJEVO PIVO.

Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk Svoji k svojim! ANTON NAZOR

Bogomil Pino

== urar in ziatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Antona novega

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhajev, prostornost in dijamanti in bres dijamantov, ženske verigice, zlate in srebrne za moške. vse po konkurenčnih cenah

Iščem dobrega kmetskega sirovega masla

za celo leto. Le čisto blago.

Ponudbe pod „MLEKARNA ŠT. 2498“ Inšeratnemu oddelku Edinosti.

Deležnik

s primerno glavnico vstopi lahko takoj v solidno, dobro upeljano obrtno podjetje z letno rentabilnieto K 20000. Naslov pove Inšer. oddetek pod št. 2397.

V novem bazarju v ulici Belvedere št. 7

se dobi blago po konkurenčnih cenah.

Posebno železne kuhinjske posode, porcelan in steklo kakor tudi velika zaloga igrač.

Za obilen obisk se priporoča

EMILIA NOVELLI.

ANTON LENČEK

trgovec z vinom in gostilničar v Trstu.

Priporoča slav. občinstvu svojo zalogo vina (istrsko, vipavsko, dalmatinski opolo in kraški teran) na drobno in na debelo v ulici della Zonta št. 5, kakor tudi svojo

gostilno „Al gallo“

na trgu pred vojašnico Piazza Caserma št. 5, kjer ima na razpolago poleg omenjenih vin, tudi vedno sveže pivo in gorka in mrzla jedila. Cene zmernne.

Odhajanje in prihajanje vlakov

od 1. oktobra naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00	B	Herpelje, Pula in medpostaje.
5.52	M	do Poreča in medpostaje.
5.55	O	do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
7.37	O	Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.45	B	Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Praga-Dečin-Beljak-Berlin-Monakovo in medpostaje.
9.05	O	Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10	O	Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15	M	le do Buj in medpostaje.
12.50	O	Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40	M	do Poreča in medpostaje.
4.20	O	Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42	O	Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00	B	(Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35	M	le do Buj in medpostaje.
7.40	O	do Gorice in medp. (Ajdoščina).
8.22	O	Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40	B	Gorica-Jesenice-Beljak (Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečin.
10.39	O	Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.14 O Herpelje-Divača.

2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

5.47	O	Iz Dunaja Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
7.04	O	Iz Dunaja (čez Divačo-Herpelje).
7.25	O	Iz Gorice (Ajdoščina).
8.25	M	Iz Buj (in medpostaje).
9.00	B	Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdoščina).
9.35	O	Iz Pule (Rovinja).
10.17	O	Iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
11.25	B	(Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.45	M	Iz Poreča in medpostaj.
2.00	O	Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdoščina) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
3.37	O	Iz Pule, (Rovinja), Herpelj in medpostaj.
4.32	M	Iz Buj in medpostaj.
7.00	O	Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jes-nic, Gorice.
7.05	O	Iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
8.00	B	Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenic, Gorice, (Ajdoščina).
10.00	M	Iz Poreča, Buj, Kopra.
10.28	O	Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
10.57	O	Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

9.37 O Iz Gorice.

9.41 O Iz Divače, Herpelj.

Furlanske proge.

Odhod iz Trsta (južni kolodvor).

5.40	B	čez Nabrežino-Tržič v Červinjan, Gradež, Italijo.
9.00	O	čez Nabrežino-Tržič v Červinjan, Gradež in čez S. Giorgio di Nogaro v Videm.
1.20	O	čez Bivij-Tržič v Červinjan, Gradež*, Italijo.
4.10	O	čez Nabrežino, Tržič, od Tržiča mešanec do Červinjana.
7.05	B	čez Bivij-Tržič v Červinjan, Gradež, Italijo.
9.20	O	čez Bivij-Tržič v Červinjan.

Prihod v Trst (južni kolodvor).

7.40	čez	Tržič, Nabrežino iz Červinjana.
8.45	čez	Tržič, Nabrežino z zvezo na mešanec iz Červinjana.
10.33	B	čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža Červinjana.
2.45	O	čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža*, Červinjana.
6.55	O	čez Tržič-Nabrežino iz Italije, Gradeža, Červinjana.
11.15	O	čez Tržič-Bivij iz Italije, Gradeža, Červinjana.

Na progi Červinjan-Gradež o p. vozijo le mešanci. Promet med osebnim postajališčem Gradež in zdraviliščem Gradež se posreduje s parniki in motorskimi čolni lagunske parobrodne družbe „N. I. B.“ po sledečem voz-nem redu:

Odhod Gradež o. p.	8.15	12.35	4.00	9.00
prihod Gradež zdr. p.	8.40	12.50	4.25	9.25
odhod Gradež zdr. p.	7.30	11.30	3.15	8.15
prihod Gradež o. p.	7.55	11.55	3.40	8.40

*) vozijo iz Červinjana v Gradež in nazaj v oktobru in aprilu vsak dan, v drugih mesecih t. j. od novembra do vključno marca le ob četrtek.

Zoplo se Vam priporoča, da kupite

stearične sveče

Novo tržaške tovarne (Nuova Fabbrica Triestina „Marca Angelo), katere so najboljše vrste in po nizki cenl.

Guido Bienenfeld

Trst - ulica Coroneo 39 - Trst

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

POZORI! Skladnice se nahajajo v I. nadst.

Propalica.

Spisal François Copée. — Prevel Mladen Gorjančev.

Kako grd listopadov večer! Plinove svetilke se leskečejo v nesnagi. Po trotuarju tava nesrečnež, komaj dvajsetleten mož, zadevaje se ob srečajoče ga ljudi. Posamezniki se ozirajo za njim in okoli usten jim igra pogljiiv smehljaj, kakor da bi hoteli reči: „Aha, ta ga pa ima danes malo preveč pod kučmo!“

V resnici pa so mu odpovedale moči vsled gladi in trudnosti...

Že od mladih nog je čutil Leo Bernis — tako se je pisal revni mladenič — v sebi literarno žilico. V deškem zavetišču njegovega rojstnega mesta, kjer so ga, sirota pobožne družine, iz milosti in usmiljenja poučevali v latinščini in grščini, je bil zanikrni učenec, ki je pa čestokrat zopet pripravljaj svoje učitelje radi izvrstnih del v strmenje in je prekašal najboljše sošolce.

S sedemnajstimi leti pa je padel pri zrellostnem izpitu, ker ni znal gladko na pamet podatkov o peloponeški vojni, ki so v vsak danjem življenju tako neobhodno potrebni. Toda sivi duhovnik — vrh tega izvrsten humanist in blag kakor otrok — pod katerim je absolviraj Leo svojo retoriko, ga je objel pri slovesu in mu dal svoj blagoslov z zagotovilo, da ga čaka sijajno literarno življenje; mladenič je namreč izročil temu dobrot nemu učitelju zvezek, ki je obsegal prve njegove pesniške proizvode, nežne aprilske poezije, sive kot pomladnje jutro.

Kakor hitro pa je bil rešen šolskega jarma, je hitel Leo v Pariz in živel ondi kot toliko drugih od idealov, upov in borne karkuterije.

Če gre lačni želodec elegiji na roko ali še pripomorejo kvargliji sonetu, se ne brijamo zato; toda faktično je, da mladi pesniki splošno nimajo nič boljše hrane.

Kakor navadno, je nesel Leo Bernis svoj rokopiis najprvo k nekemu znamenitemu založniku. Dva meseca pozneje so mu dali krati tek odgovor izpod plodovitega peresa pri dotični trdki nastavljenega književnega kritika. Ta izvedenec je obsul mladega poeta s pohvalami in mu priporočil obelodanjenje dela, toda samo po sebi razumljivo na njegove, zlagalčeve stroške.

Ne sme se pa misliti, da je bil Leo pri tej priliki zadovoljen, ker se je njegovo delo čitalo in po zaslugi čislalo. Toda pri vsem tem ni prišel niti za korak naprej. Ker je namreč obstojal ves njegov zaslužek v par slabo plačanih urah in nekaterih majhnih honorarjih, je moral pač poskrbeti si najprvo za svoj vsakdanji kruh, predno si je mogel nabaviti gizdavost kake elzevirske izdaje s cvetlicami in visečimi vinjetami. Kljub temu pa je živel naš mladi pesnik popolnoma plemenito in idealno življenje.

Kateri izmed vas, vi sedaj v slavi in časti živeči pisatelji, bi mogel s čisto vestjo izreči, da ni nikdar zakopnel po oni dobi, ko se je redkokedaj slišalo v njegovem žepu zvenketanje dvoje beličev, ko so bile vse njegove misli in sanje posvečene samo goli, ne sebični umetnosti?

Da bi le bila beda tako neizprosno zasledovala mladega Leo Bernisa!

Po kratkem času mu je šla trda tudi za ure in pismena dela. Zavod, v katerem je izvrševal napram stanovanju in slabi hrani ne hvalježno službo nadzornega učitelja, je bankrotiral. Tako je bil nato tri dni brez strehe, prenočeval je v praznem prostoru neke hiše, ki so jo popravljali.

Onega mrzlega, mežavega novembra večera, ko je stopal opotekaje po cesti ni že použil štirinajst ur ničesar, to se pravi od prvega njegovega zajtrka, ki je obstojal iz koščka kruha in tečne klobasice.

V žepu niti vinarja! K sreči pa je imel za prihodnjo noč nado na zavetišče; neki tovariš, ki je bil skoro enako reven in že od zjutraj iskal kakega dela, se je namreč ponudil, da si razdelita med seboj njegovo pomanjkljivo stanovanje. Toda ta prijatelj je stanoval zelo daleč, popolnoma tam zgoraj pri vinski pretakalnici Montmartre, in Leo, ki je, hoteč se nekoliko pogreti, prebil večer v knjižnici Sainte Genevieve, je moral prehoditi še poldrugo uro pota, preden bi se mogel s praznim želodcem zlekniiti po slabo oblažinjeno kanapeju. Nesrečni mladenič, ki ga noge že niso hotele več nositi, sploh ni bil v stanu preiti take daljave. Po trebuhu mu je krulilo; v njegovih sencih je tolklo... Obup se je blizal.

Tu je hipoma zaslišal na bližnjem cestnem ovinku nekoliko zadirčen, vendar pa pri kupljiv ženski glas; popolnoma tik njega je šepetalo: „Zali plavolasec, kaj me ne moreš obiskati?“

Mehanično je pogledal ženo. Bila je velika zagorela ženska, ne več mlada; morda pri 30tih letih. Nobenega pokrivala ni imela na glavi, oblečena je bila v temno obleko in ogrnjena s črno pelerino. Vsa njena postava je kazala podoben predmetnice, delavske žene. Le „pobarvane“ oči in pordela lica so izdajala dvomljivi značaj te osebe.

Mladi pesnik je bil še nedolžen; razen vil in kraljičin njegovih sanj še ni ljubil nobenega ženskega bitja. Zategadel ga je nadalo to kretanje s studom. Hotel je ubežati; toda moči so ga zapuščale. Že po par korakih se je moral nasloniti na zid.

*) Elzevir slavna inozemska tiskarna 1592. 1712).

„No, kaj se pa ziblješ, punica moja?...“

Malo preveč v čašo pogledal, hm?...“

Ženska mu je sledila in ga dohitela; stopila je čisto k njemu in se mu porogljivo režala v obraz.

Slabosti so ga jele obhajati; mrzel pot je obiljal njegovo čelo.

„Pustite me!“ je zašepetal.

Tu pa se je obraz žene naenkrat spremenil. Znaki dobrosrčnosti in pomilovanja so objasnili njeno lice.

„Si bolan?“

Sedaj ni imel ubogi dečko, ki je prehudo trpel, poguma da bi se ubranil vsiljivke; zatisnivi oči je pa zavzdihnil Leo: „Od osme ure današnjega jutra nisem še ničesar jedel... Lačen sem!“

Sam ni vedel, kaj se je zgodilo nato! Zdelo se mu je, da ga je žena naglo prišla za roko, ga potisnila v neko odprto vežo, odprla prva vrata na desno in ga potegnila za seboj v pritlično sobo. Bila je siromašna izba s slamnatimi stoli in eno živordečo, široko, s puhom natlačeno posteljo. Na okrogli mizici je gorela v medenem svečniku sveča.

Potrt vsled bede in sramote se je zgrudil Leo na stol, zakril obraz z rokama in ihtel ter jokal, da bi si kmalu izplakal oči. Tudi ženi je seglo to globoko v srce, in ko je odpirala kuhinjsko omarico, da bi pogrnila mizo, sta se utrnili še z njenih oči dve debeli solzi. Kmalu je postavila pred svojega gosta hleb kruha, steklenico vina in precejšen kos pečenke.

In ko se je Leo med solzami branil in jecjal: „Hvala!... hvala!...“ je rekla sedaj, kakor z gotovim respektom pred bedo, ne da bi ga tikala: „Ne mučite se z govorjenjem, jejte najprvo!“

Ko se je s tresočimi rokami hlastno lotil, se je oddaljila iz rahločutnosti, da bi ga ne motila; pokleknila je pred ognjiščem, zanetila ogenj in ni hotela biti gotova z bezanjem po žerjavici, mrmraje sama pri sebi: Ubogi malček!... Ubogi malček!...

Končno pa je le prišla nazaj, v strahu, da ne bi se mogel izstradani fant vsled zmernosti premalo postreči; položila mu je na krožnik še mesa in natočila njegovo čašo, kakor bi stregla mati svojega otroka.

Nato pa je nenadoma dejala: „Sem pa neumna! Za dobro prebavo potrebuje človek tudi kaj toplega... Malo kave, hm?...“

Imela je zopet dosti opravka ob ognjišču, in ko je potem mlela, si jo je Bernis natančneje ogledal.

Žena je bila iz nižjega stanu, ovenela, izčrpana, z okornim stasom in razpokanimi, delavnimi rokami. V prejšnjih časih, ko je še razpolagala močjo in mladostjo, je videla gotovo boljše dni. Danes je bila že postarna ženska, nagbajoča se k debelosti, s trojno brado in par slivimi lasmi na sencih.

Toda Leo Bernis, ki je imel v resnici pesniško dušo — pozneje je postal tudi slaven pesnik — jo je motril s pogledom, zastrtim z ginenjem in hvaležnostjo, in ko mu je natočila kava in jo je potem tudi sama izpila za par požirkov, jo je vprašal po njenem imenu.

Pa ona ni takoj odgovorila. S prekrizanimi rokami kakor je stala prestrašena na drugem koncu mize, se je zdelo, da premišluje; slednjič pa je rekla: „Čemu ime?...“ Žena, kakršna sem jaz, se nima kaj pečati s takim brhkim gospodom, kakršen ste Vi... Kar sem pa storila za Vas, je bilo zelo priprosto, več Vam ne morem dati. Vi bi tudi sami ne... Vidim, da Vam sreča danes ni bila mila, toda le pogum! Vi imate še mladost, in ta je famozen zaklad... Kakšen poklic ste si pa izbrali?...“

Leo se je trpko nasmehljajal.

„Verze delam“, je odgovoril.

Toda brez vsakega začudenja je odvrnila: „Razumem, Vi zlagate pesmi... Potrpljenje, uspeh že še pride!... In če hočete vedeti moje ime, no, pa bodi: vse me imenuje Margot. Toda če se me slučajno kdaj spomnite, potem bi mi bilo ljubše... Rekli ste Margareta.“

Obmolnila je in pobesila oči. Leo je razumel, da se mora sedaj posloviti.

Toda na pragu, pri slovesu, se je čutil Leo Bernis ginenega globoko v dušo, da je odkril pri tako nemoralnem bitju še toliko nežočutnosti in srčnih dobrot! Imel je malo čudno idjo, zlato idejo, pesniško voljo: Prijel je za trdo, umazano roko propalice in jo, globoko sklonivši se, poljubil z globokim spoštovanjem, kakor reko kake kraljice.

Vojna na Balkanu in Finžgarjeva povest davnih dedov.

Pravkar se odigrava na balkanskem polotoku velika zgodovinska drama. Jugoslovanstvo, ki je tu v starodavnem času ustvarilo velika kraljestva, ki so pa vsled medsebojnih razporov in nesrečnega verskega razkola podlegla v 14 in 15. stoletju silovitemu navalu divjega osmanskega plemena — se zopet dviga, je svoje sile združilo in je na tem, da turško gospostvo docela stre t r pribori krščanstvu popolno zmago nad nekulturnim izlamom.

Tekom te historične borbe, za katero se Slovenci kot najsevernejša in najbolj ogrožena veja jugoslovanstva prav posebno zanimajo in od katere sta v marsičem njihova nadaljna usoda in razvoj odvisna, je izšlo monumentalno zgodovinsko delo našega F. S. Finžgarja „Pod svobodnim solncem“, ki nam v mojstrskih barvah slika vzhajajočo moč slovankega rodu v času, ko se stari vek pre-

Redka prilika!

Originalne turške in perzijske preproge.

P. n.

Zaradi krize v orientu smo dobili nalog od vodstva v Carigradu, da v kratkem času prodamo preproge in druge predmete, ki se nahajajo

v Trstu (Corso), Capo di piazza 2

in v Reki, ul. Adamich št. 8.

Preproge 20 %

Bronce 35 %

Vezenine 10 %

popusta

Okoristite se te ugodne prilike!

M. GABAI.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališta Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

zobotehnik Sprejema od 9—1 in od 3—6. 576

Trst, Piazza C. Goldoni št. II.

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2—1 in 7—7 1/2.

Nov zobozdravniški ambulatorij

ul. Rossini št. 12 (vogal ul. delle Poste)

Umetni zobje od 4 K dalje. Plombe iz cementa, porcelana zlatosrebrnega in zlatega amalgama od 2 K dalje. Zlate zobne krone. Delo se jamči.

Dretje zob brez bolečin po 2 K.

Ordinacijske ure:

od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer.

Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konz. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Priporoča se slavnemu občinstvu

krojač

Fran Malis

TRST, ul. Tor S. Piero 4,
(konec ul. Belvedere).

Izdeluje obleke iz angleškega binga po dunajskem modnem kroju od 40 K dalje.

Kron 6200!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 vozov edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočije „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL. TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Bachi 16, vogal ulica Bocchetto

TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanke).

Automobili na posodo po zmerni ceni.

Vazeto in vzdrževanje avtomobilov. — — Solidna postaja

Mirodilnica

Ivan Kamauli

Sv. Ivan pri Trstu.

Naznanjam slavnemu občinstvu,

da sem se preselil v lastno hišo blizu

„Narodnega doma“.

Priporočam se za obilen obisk udani

Ivan Kamauli.

V vsaki šoli, bodi v mestu ali okolici, je že pričela telovadba. Zato priporočamo vsem onim učencem, ki potrebujejo telovadno obuvano, naj se obrnejo v dobroznano trgovino

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razčarivanje vsakegakega blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV.

NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

liva v srednji, ko so Slovani pravkar prišli v Evropo in začeli zasedati balkanski poluotok, kjer je vladal ponosni Bizanc.

Kako zelo je tisti čas podoben sedanjemu! Kakor propada Turčija, tako je takrat bizantinsko cesarstvo propadalo. Na zunaj sijaj in blesk, ki nam ga Finžgar tako živo pred očuje, na znotraj pa gnoloba, korupcija, razdor. In kakor zdaj Slovani zadajajo smrtni udarec osmanstvu, tako so ga takrat pradedje onih, ki se zdaj doli za svobodo žrtvujejo, prizadajali bizantinskemu cesarstvu.

Kdo ne bi torej z največjim zanimanjem siedil dogodkom, ki jih riše v tem romanu Finžgar? Tembolj, ker je ta roman splošno priznana najznamenitejša zgodovinska delo, ki je Slovenci imamo. V Iztoku je utelešeno Slovanstvo, polno moči, samozvesti, zavedajoče se svojega poslanstva. Njegova ljubezen do bizantinske dvorke Irene preveva bojevitost dogodka z ljubko nežnostjo. S krvavimi prizori se menjajo razkošne slike iz bogatega Bizanca. Vse pa izzveneva v proroški slutnji velike bodočnosti Slovanstva.

„Svobodno solnce“ naj zato postane pravi ljudski roman slovenskega naroda, naj našo mladino navdaja z narodnim ponosom, naj okrepi vse naše ljudstvo v njegovi nacionalni zavesti! Zato sezite po njem!

Knjiga stane broširana 3 K, vezana 4 K, in se naroča pri „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

Kliče Vila...

Kliče Vila v Urvini planini:
vestani Marko, majke sin edini!
Tužna plaka majka Jerosima:
Domovina vsa je polna dima!
Grom topov, čuj, zemlja vsa koleba,
bojni klic razlega se do neba —
Blisk, Turčin je švignil v naše polje,
hoj, li deco, naj sinove nam pokolje?
Vstani Marko! Duh tvoj iz planine
plani v prsi srbske domovine!
Plani v kri in jo podžgi na slavo,
zavihraj na vojno z junoši — krvavo!
Solnce naj ne vidi, zvezde ne nikoli,
kdor s teboj ne gre v vojno doli!
Hoj, naš ponos, dni nekdanih priča,
duh junaški — Marka Kraljeviča,
v boj že jaha silnega Dorata,
bliska s sabje mu svoboda zlata...
vesela ti Vila, majka Jevrosima,
Srb pred Turkom straha prav nič nima.
Dečice, Gusinje... Črnogorci, kadar
navalijo, — vzamejo še — Skadar;
Srbi: Skoplje, Prizren, Baba Eski
Kirkilise pale v silnem treski...
Spo Bolgari v daljo zmagoviti,

kri njih konji gazijo s kopiti:
kamor navalijo — tam krvi potoki,
mrč, bežijo — turški krvoloki...
Brez moči, preplašen, nag in brez utehe
Turek bega, več že nima strehe...
Vse na boj! tam v sinji daljnji dalji
naše spo česti ponosni kralji!
A pred njimi? Glej ga tam konjiča,
a na konju glej ga — Marka Kraljeviča!
Pri pogledu duša nam vzigrava —
srbski in bolgarski vojski: Slava!

Ob trpki in
veseli uri,
naš spev glasi se
ob tamburi...
Hej, ljubav divna
in tak žarka —
vre pesem s strua
Kraljiča Marka...
Ob goslih pa
ni zlato volje —
Oj tuga nam:
Kosovo polje...
Hej, Vrbas in

Marica s šumom
Naprej mi z levjim
v boj — pogumom!

Fran Žgur.

Velika zaloga dvokoles
in kmetijskih strojev, gramofonov,
orkestronov pri **Batjel-u**,
Gorica, Stalna ulica št. 2 in 4.
Mehanična delavnica. — Prodaja na
obroke. Ceniti franko. Velika zaloga
vaskovrstnih strojev rabljenih po ceni.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto št. 13, Trst
prililčje.

DELNIŠKA DRUŽBA GREINITZ

Corso 18 - TRST - Corso 18

ZADNJE NOVOSTI

PEČI

vseh sistemov

za kurjavo s plinom, ogljem in drugim kurilom.

Razven tega bogat izbor

VSEH PRITIKLIN ZA PEČI

po najnižjih cenah.

Slavno občinstvo se prosi, da obiše in pregleda naše **VELIKO SKLADIŠČE**
PEČI, ne da bi bilo obvezano kaj kupiti.

